

1-3-NEXT: MÅLBILD ARMÉN 2040

Lindfors, Jonny

Arméchef

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

1. Inledning och syfte

Arméförbandens yttersta syfte är att försvara Sverige genom att kunna strida och segra på marken. Genom högintensiv och uthållig strid kan arméförband slå fiendens förband, ta och försvara terräng och därmed bidra till trovärdig avskräckning, robust försvar och nationell handlingsfrihet. Armén ger politisk vilja militär kraft där krig ytterst avgörs: på marken. Som allierad försvarar Sverige landet tillsammans med andra, på svenskt territorium eller där Natos kollektiva försvar kräver det. På så sätt skapar arméförbanden varaktig militär effekt i fred, kris och konflikt.

Arméchefens inriktning för hur armén ska utvecklas sammanfattas som 1–3-NEXT: En kårledning, tre divisioner, samt en armé utvecklad för Nato, expeditionärt och territoriellt. Armén ska kunna bidra till Natos avskräckning och försvar, verka där alliansens behov uppstår och skydda det svenska territorium som möjliggör mobilisering, mottagande, försörjning och fortsatt försvar.

1–3-NEXT beskriver varför, vad och hur armén behöver utvecklas till 2040 samt vilka förband och ledningsförmågor som krävs. Målbilden anger en struktur som successivt ska fyllas med personal, materiel och förmåga i den takt som resurserna medger. Strukturen utgör även en grund för fortsatt tillväxt bortom 2040 genom att befintliga formationer kan fyllas, förstärkas och utvecklas när hot, resurser och operativa krav förändras. Målbilden ger riktning men medger anpassning, begränsas inte av dagens organisation och föregriper inte beslut om Försvarsmaktens ledningsstruktur eller lydnadsförhållanden i markdomänen.

År 2040 kan arméns förband lösa nationella och allierade uppgifter över hela konfliktskalan. Den dimensionerande uppgiften är att verka i högintensiv strid i en multidomänkontext, skydda svenskt territorium och vidmakthålla, ersätta och skapa krigsförband över tid. Förbanden är bemannade, utrustade, övade och tillgängliga i den omfattning som krävs för att lösa sina uppgifter. Soldaten och förbandet utgör grunden. Armén är därmed större, mer tillgänglig, mer dödlig och mer uthållig.

2. Strategiskt värde för Sverige, Norden och Nato

För Sverige stärker 1–3-NEXT handlingsfriheten genom arméförband med ökad förmåga att skapa närvaro, skydd och kontroll där politiska och militära intressen kräver det. En större armé ger ökad uthållighet i fred, kris och konflikt, medan värnplikten skapar nödvändig volym, stärker folkförankringen, försvarsviljan och förståelsen för Sveriges ansvar som allierad i Nato. Arméns strategiska värde sträcker sig därmed bortom den rent militära effekten och bidrar till politisk uthållighet under kris och konflikt.

Arméns syfte är att försvara Sverige genom att kunna strida och segra på marken.

Armén omsätter politisk vilja till militär kraft.

För Försvarsmakten stärker en utvecklad armé den gemensamma operativa förmågan. Arméförband skyddar tillsammans med Hemvärnet baser, hamnar, flygplatser, ledningsplatser, logistiknoder, förbindelser och mobiliseringsfunktioner mot angrepp som kan begränsa totalförsvarets, övriga stridskrafter och allierade förbands handlingsfrihet.

För Norden och Nato stärker en större och mer tillgänglig armé förmågan att hålla samman det nordisk-baltiska operationsområdet. Armén bidrar till avskräckning, försvar, allierad styrkeuppbyggnad och uthållighet i Europa. Närvaro, beredskap, övningar och förmåga att verka tillsammans med allierade ska kommunicera vilja och förmåga, stärka den egna motståndskraften och försvåra en angripares försök att påverka uppfattningar och beslutsfattande.

För totalförsvaret och samhället skapar en långsiktig inriktning för arméns utveckling förutsägbarhet. Den stödjer investeringar i infrastruktur, regional närvaro, utbildningssystem, underhållsförmåga och försvarsindustriell kapacitet. Genom tydliga och långsiktiga behov kan arméns utveckling bidra till svensk försörjningsberedskap, ekonomisk motståndskraft, teknologisk utveckling och civil-militär innovationskraft. Rätt utformad är armén därmed inte bara en militär förmåga, utan också en del av Sveriges samlade motståndskraft.

3. Tidlöshet och förändring

Krig är fortsatt våldsamt, politiskt och mänskligt. Det avgörs ytterst genom att motståndarens vilja och förmåga att fortsätta striden bryts. Det kräver förmåga att påverka, kontrollera och försvara det som har politisk betydelse. Arméförband slår fiendens förband, tar och försvarar terräng, skyddar befolkning och kritisk infrastruktur, möjliggör styrkeuppbyggnad och försörjning samt återskapar förmåga till väpnad strid. Dessa förmågor skapar trovärdig avskräckning i fred och kris samt varaktig militär effekt i konflikt.

Genom historien har kontrollen över Nordens sund, hamnar, öar, kustlandskap, älvdalar, fjällövergångar och förbindelser mellan landsdelar varit avgörande för handel, maktutövning, försörjning och militär rörelse. Öresund, Gotland, Åland, Nordkalotten, övergångarna mellan Norge och Sverige samt förbindelserna mot Finland och Baltikum har återkommande haft strategisk betydelse eftersom de binder samman hav, land och luft i ett begränsat antal passager och knutpunkter. Teknik, räckvidder och allianser förändras, men behovet av att kontrollera, skydda och utnyttja dessa platser består. Armén måste därför kunna verka både där den främre striden förs och i de områden där Sveriges territorium möjliggör mobilisering, mottagande, försörjning och fortsatt försvar.

Genom närvaro i, och förmåga till snabb omgruppering till, strategiskt viktiga områden gör armén landets politiska och militära åtagande konkret. Arméförband är synliga, uthålliga och svåra att omgruppera utan tydlig signalverkan. Det stärker Natos samlade avskräckning genom att demonstrera och förena politisk vilja,

1-3-NEXT bygger en armé som kan försvara Sverige, binda samman Norden och stärka Nato.

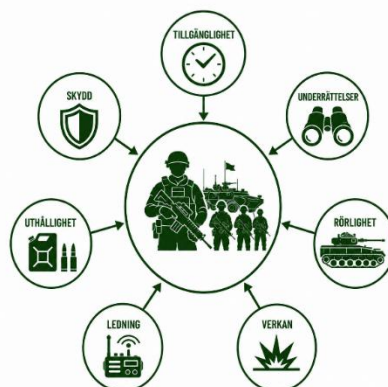
Arméförband gör avskräckning konkret.

militär förmåga och beredskap. Investeringar i armén ger samtidigt hög försvarseffekt, eftersom arméförband kan skapa närvaro, skydd och kontroll över stora ytor samt omsättas i fler krigsförband, starkare territoriellt skydd och större operativ handlingsfrihet.

Soldaten och krigsförbandet är arméns kärna. All utveckling av ledning, teknik, organisation, materiel och metoder ska ytterst stärka deras förmåga att lösa uppgift, överleva och vinna i strid. Det är först när människor i fungerande förband omsätter vilja, ansvar, omdöme och förbandsanda i handling som armén skapar militär effekt. Svensk arméutveckling ska fortsatt bygga på manövertänkande och uppdragstaktik, i linje med Natos *manoeuvrist approach* och *mission command*. Det innebär att arméförband ska kunna skapa relativ fördel, utnyttja tempo och överraskning, angripa motståndarens svagheter och försätta honom i dilemman. Ledningen ska därför bygga på tydlig avsikt, gemensam förståelse, förtroende, ansvar och disciplinerat initiativ, så att chefer och förband kan agera även när läget är oklart, samband saknas och möjligheter uppstår snabbare än nya order kan ges.

Soldaten är arméns kärna.

Figur 1 – Soldaten och krigsförbandet i centrum

Samtidigt förändras krigets karaktär. Stridsfältet blir mer transparent, bekämpningscyklerna kortare och bakre områden mer utsatta. Förband som uppträder statiskt, förutsägbart eller med hög signatur riskerar att snabbt bekämpas. Armén måste därför kunna bevara handlingsfrihet även under hög sensortäthet, bekämpning och begränsad rörlighet. Det kräver förmåga att verka spritt, dolt, rörligt och uthålligt, med god signaturdisciplin, vilseledning, fältmässighet och decentraliserat uppträdande.

Förhållandet mellan eld och rörelse förändras, men förmågan till manöver är fortsatt central för att slå fienden samt ta och försvara territorium. Eld, sensorer, luftvärn, telekrig, fältarbeten, obemannade system och skyddade manöverförband behöver därför samordnas för att skydda arméförbanden, påverka motståndarens system, skapa relativ fördel och åter skapa rörelse. Motståndarens stridskraft ska så långt möjligt nedkämpas, splittras och förintas genom långräckviddig och samordnad bekämpning innan den direkta striden avgörs. Striden förs därefter mot den del av motståndaren som återstår, där eldstrid mellan soldater utgör en mindre del av den samlade bekämpningen.

Arméns långsiktiga övertag ska inte enbart bygga på vilka förmågor som finns vid en given tidpunkt, utan på förmågan att snabbare än motståndaren förstå förändringar, dra lärdomar och omsätta dem i taktik, organisation och militär effekt.

4. Teknikutveckling och förmågeintegration

Med 1–3-NEXT inriktas utvecklingen mot en armé som löpande kan integrera nya förmågor. Krigsförbanden ska inte utformas för ett enskilt teknikläge. Teknikutvecklingen ska utgå från militära problem och operativa behov, men nya tekniska möjligheter ska också kunna utmana och förändra etablerad taktik, organisation och koncept.

Det kräver anpassningsbara system, öppna gränssnitt och standarder som stödjer interoperabilitet inom Nato i organisation, metoder och tekniska system. Svenska förband ska kunna ledas, understödjas och verka tillsammans med allierade samt kunna ta emot, nyttja, ersätta och vidmakthålla ny teknik utan att förlora fältmässighet, enkelhet och uthållighet.

Ny teknik ska snabbt kunna prövas, värderas och införas nära krigsförbanden när kostnad, risk och komplexitet medger det. Armégemensamma och mer resurskrävande system ska hållas samman så att lösningar kan skalas kostnadseffektivt, vidmakthållas över tid och vara interoperabla med allierade. Erfarenheter från utbildning, övning, operationer, försök, akademi och försvarsindustri ska fortlöpande omsättas i taktik, organisation och tekniska lösningar.

Obemannade system, sensorer, system för måldata, telekrig, luftvärn inklusive mot drönare, digital ledning, AI-stöd och autonoma system ska integreras i krigsförbandens ordinarie organisation och verksamhet på de nivåer där de ger störst effekt. Enklare system ska kunna användas nära striden, medan mer komplexa förmågor ska kunna samordnas där eld, rörelse, skydd, underrättelser och verkan över flera domäner hålls samman. Teknikutvecklingen ska förstärka soldatens och förbandets förmåga att observera, besluta, verka och överleva. Den ska ge bättre beslutsunderlag, kortare tid från upptäckt till verkan, ökad vapenverkan och bättre förmåga att skydda, försörja, evakuera och omgruppera förband. Den ska minska fysisk och kognitiv belastning samt reducera personalbehov och exponering i vissa funktioner, utan att ersätta militärt omdöme, ansvar och ledarskap.

Då motståndaren kommer att angripa samband, sensorer, satellitnavigering, informationssystem och funktionskedjor måste tekniska system fungera även under störda och degraderade förhållanden. Armén ska därför förena teknisk utveckling med redundans, fältmässighet, mänsklig och teknisk inhämtning, reservmetoder och decentraliserad ledning. Uppdragstaktik och chefers initiativförmåga är därmed förutsättningar för att omsätta teknik i militär effekt.

Erfarenhet ska omsättas snabbare än fienden hinner anpassa sig.

Teknik ska stärka människan i strid.

5. Det militära problemet

Den säkerhetspolitiska utvecklingen är och kommer förbli osäker. Kriget i Ukraina, Rysslands militära återtågning, utvecklingen i USA, ökade krav på europeisk försvarsförmåga, försvarsindustrins kapacitet och hot under tröskeln för väpnat angrepp gör att Sverige inte kan dimensionera armén för ett enskilt scenario.

Det militära problemet präglas inte bara av vilka konkreta hinder arméförbanden ska kunna övervinna i en given situation, utan också av osäkerhet och av en motståndare som tänker, anpassar sig, söker svagheter och försöker påverka Sverige och våra allierade där vi är minst förberedda. Arméns förband måste därför kunna lösa kända uppgifter och samtidigt behålla handlingsfrihet när förutsättningarna förändras.

*Innovation och
anpassning ska
präglade armén.*

Sveriges medlemskap i Nato förändrar arméns operativa och militärgeografiska sammanhang. Sveriges försvar kan inte längre avgränsas till det egna territoriet, utan ska planeras och genomföras tillsammans med våra allierade över Natos operativa djup. Sverige ska fortsatt kunna försvaras på eget territorium, men hotet ska kunna mötas så långt fram som alliansens planer och styrkedisposition medger. Nordkalotten, Finland, Baltikum, Gotland, Öresundsregionen, västkusten och förbindelserna genom Sverige utgör därför en sammanhängande operativ helhet.

Det dimensionerande hotet är ett Ryssland med vilja och förmåga att använda militärt våld för att uppnå politiska mål. Hotet omfattar hela konfliktskalan: påverkan, sabotage, cyberangrepp, fjärrbekämpning, specialförband, begränsade operationer och storskalig väpnad konflikt. Delar av arméns lednings-, underrättelse-, säkerhets- och skyddsförmåga behöver därför vara tillgängliga redan i normalläge för att upptäcka och motverka antagonistisk verksamhet samt upprätthålla egen handlingsfrihet under cyberangrepp och informationspåverkan.

Styrkebalansen på marken är en särskild utmaning. Nato har en samlad styrkeöverlägsenhet, men tillgängliga markstridskrafter är begränsade i tid och rum. I konfliktens inledande skede kan Ryssland lokalt skapa en för Nato ogynnsam styrkebalans, särskilt längs Natos östra och nordliga flank, och därigenom hota politiskt och militärt viktiga områden innan alliansen har hunnit kraftsamla.

Den nordiska militärgeografin ställer olika operativa krav. I norr kräver kyla, långa avstånd och begränsad infrastruktur robust ledning, rörlighet, försörjning och uthållighet. I söder skapar hamnar, flygplatser, järnvägar och tät infrastruktur goda förutsättningar för mottagande och operativ rörlighet, men också stora skyddsbehov. I öster dimensionerar närheten till motståndaren förmågan till högintensiv strid med kombinerade vapen. I väster ställer det större operativa djupet främst krav på skydd, värdlandsstöd och uthålliga flöden. Svenskt territorium är därmed både ett område som ska försvaras och ett operativt djup för allierad styrkeuppbyggnad och kraftsamling.

Det militära problemet är således att Ryssland genom tidig styrkekoncentration, fjärrbekämpning och antagonistisk verksamhet kan skapa lokal överlägsenhet, störa svensk och allierad styrkeuppbyggnad samt hota politiskt och militärt viktiga områden innan Nato har hunnit kraftsamla. Arméförbanden måste därför både kunna bidra till den främre striden och skydda Sverige som försvars-, baserings- och uppmarschområde. Det kräver förmåga att skydda viktiga områden och förbindelser, möjliggöra mobilisering, mottagande, rörlighet, försörjning och kraftsamling samt skapa tid och handlingsfrihet för nationella och allierade operationer.

Det kräver en armé som är tillgänglig över hela konfliktskalan, kan verka i flera riktningar och successivt öka beredskap, volym och uthållighet när konfliktnivån stiger. Förmågan ska kunna upprätthållas och återskapas under ett långvarigt krig samt anpassas när hot, teknik och operationsmiljö förändras.

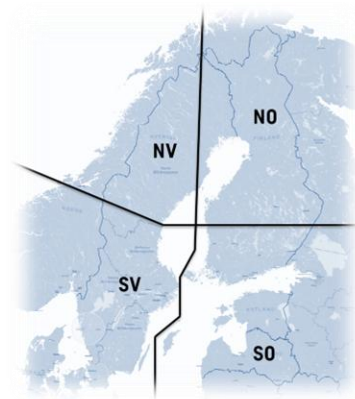
*Armén tar ansvar
för Sverige och
Nato.*

6. Arméförbandens huvuduppgifter

Arméförbandens huvuduppgifter beskriver vad arméförbanden ska kunna göra för Sverige, Norden och Nato.

1. Genomföra markoperationer

Arméns förband ska, inom ramen för multidomänoperationer i armékår, kunna genomföra markoperationer över hela konfliktskalan. Markoperationerna ska kunna integrera verkan från förband, system och förmågor i andra domäner samt bidra till att skapa förutsättningar för övriga stridskrafterns verksamhet. Arméförbanden ska kunna ta emot, möjliggöra och bidra till gemensam verkan, samtidigt som de skyddar viktiga förutsättningar för nationella och allierade operationer. Den geografiska tyngdpunkten ligger i nordöstra och sydöstra operationsområdet, med särskilt fokus på Nordkalotten, Finland, Baltikum och Gotland. Uppgiften omfattar att bidra till alliansens avskräckning genom att demonstrera vilja och förmåga samt ytterst kunna genomföra strid med kombinerade vapen mot en kvalificerad motståndare.

Figur 2 - Militärgeografisk indelning av operationsområdet

2. Skydda viktiga resurser, platser och verksamheter på svenskt territorium

Arméförband ska kunna skydda strategiskt viktiga områden, funktioner och förbindelser uthålligt över hela konfliktförloppet. Det omfattar bland annat huvudstadsområdet, Gotland, Öresundsregionen, garnisoner, hamnar, flygplatser, ledningsplatser, logistiknoder, järnvägsknutar och förbindelser mot Finland och Baltikum. Genom att lösa uppgiften skyddas Sveriges handlingsfrihet och de förutsättningar som krävs för mobilisering, försvar och fortsatt motstånd.

3. Möjliggöra nationell och allierad styrkeuppbyggnad

Arméförband ska stödja mobilisering, mottagande, basering, transitering, rörlighet, försörjning och kraftsamling av svenska och allierade förband. Uppgiften ska kunna lösas från normalläge och uthålligt över hela konfliktskalan. Genom att lösa uppgiften skapas tid, rörelsefrihet och operativ handlingsfrihet för nationella och allierade operationer.

4. Producera och utveckla krigsförband

Armén ska kontinuerligt kunna sätta upp krigsförband, utbilda yrkesofficerare och ersättningspersonal samt omsätta erfarenheter och ny teknik i taktik, doktrin och förbandsutveckling. Uppgiften forceras vid kris och konflikt och ska lösas samtidigt som arméförband genomför beredskaps- och operationsuppgifter. Genom att lösa uppgiften säkerställs att armén kan vidmakthålla, ersätta och vidareutveckla krigsförband över tid.

5. Avdela personal och förband till internationella uppgifter

Armén ska kunna avdela personal och förband från kortvarig insats till uthållig rotation. Uppgiften omfattar Natos 360-gradersperspektiv samt bi- och multilaterala ramar, särskilt FISE, JEF, Nordkalotten, Baltikum och andra områden där svensk arméförmåga efterfrågas. Förband och personal ska kunna integreras i multinationell ledning och bidra till gemensam planering och genomförande.

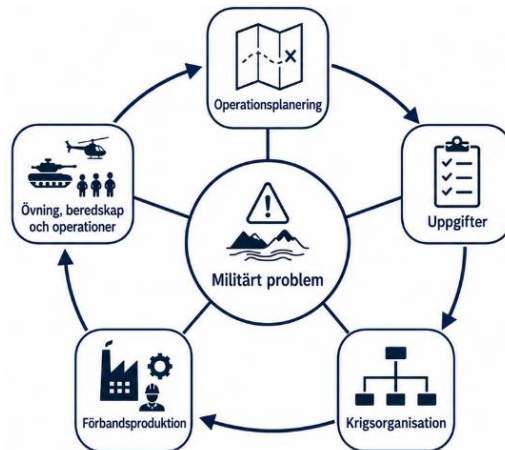
7. Från militärt problem till krigsorganisation

Det militära problemet beskriver det utfallsrum av motståndare, situationer och operativa krav som arméförbanden ytterst ska kunna hantera. Operationsplaneringen omsätter det till uppgifter i tid, rum och förutsättning: var arméförband ska verka, vad som ska uppnås, vilka förband som behöver vara tidigt tillgängliga, hur nationell och allierad styrkeuppbyggnad ska möjliggöras samt hur krigsförband ska vidmakthållas, ersättas och utvecklas under konflikt.

Uppgifterna formar krigsorganisationen genom att visa vilka förmågor som krävs, hur förbanden ska ledas, skyddas, försörjas och ersättas samt hur de ska kunna verka i nationell och allierad ram. Som allierad påverkas Sverige också av Natos försvarsplanering, förmågekrav och tilldelade förmågemål, vilka anger vilka förband och förmågor Sverige förväntas utveckla och kunna bidra med. Krigsorganisationen ställer i sin tur krav på förbandsproduktion, personal, materiel,

infrastruktur och utbildning. Förmågan prövas, utvecklas och demonstreras genom övningar, beredskap och operationer. Cykeln illustreras i figur 3.

Figur 3 - Från militärt problem till operativ effekt

Cykeln ger spårbarhet från militärt problem till krigsorganisation och förbandsproduktion. 1–3-NEXT ska därför inrikta en krigsorganisation som är relevant, spårbar och praktiskt realiserbar.

8. Armén vi har och armén vi behöver

Den svenska armén är professionell, kompetent och relevant. Den har duktiga chefer, välutbildade soldater och förband med hög taktisk kvalitet. Armén har påbörjat anpassningen till Nato och är redan en efterfrågad del av Sveriges bidrag till alliansens avskräckning och försvar. Utvecklingen mot brigad- och divisionsförmåga är påbörjad och ska fortsätta. Inriktningen enligt 1–3-NEXT innebär att armén därutöver ska bygga förmåga att verka och strida i kår ram.

Armén bär samtidigt på ett arv från en period då försvaret dimensionerades för det insatta insatsförsvarets behov, snarare än för högintensiv strid med kombinerade vapen mot en kvalificerad motståndare. Resultatet är en armé med hög kvalitet i delar av systemet och stor förmågebredd, men med otillräcklig volym, begränsad uthållighet och för små marginaler för samtidiga uppgifter nationellt, nordiskt och inom Nato. Om tillväxt, förbandsomsättning och högre ledningsförmåga inte utvecklas riskerar armén att även framgent vara beroende av att ett begränsat antal kvalificerade förband omfördelas mellan samtidiga uppgifter, vilket minskar Sveriges handlingsfrihet och uthållighet i både nationell och allierad ram.

Armén behöver därför utvecklas från en mindre krigsorganisation till en större och mer sammanhållen organisation med tydlig operativ funktion och stöd av en kvantitativt relevant grundorganisation. Högintensiv strid mot en kvalificerad motståndare kräver att brigader, divisioner och kår kan användas som delar av ett sammanhängande operativt system. Högre formationer gör det möjligt att

samordna manöver, bekämpning, underrättelser, luftvärn, telekrig, fältarbetsförmåga, logistik och skydd över större ytor, längre tid och större djup. De skapar också bättre förutsättningar att prioritera gemensamma resurser, leda striden på djupet, avlösa och ersätta förband samt omsätta taktiska framgångar i operativ effekt.

Balansen mellan fältförband, regionala förband och nationella förstärkningsresurser ska utgå från det militära problemet. Fältförbanden skapar förmåga att genomföra högintensiv strid med kombinerade vapen. Regionala förband och territoriellt skydd skapar närvaro, skydd, uthållighet och kontroll över de områden, förbindelser och funktioner som krävs för mobilisering, mottagande, rörlighet, försörjning och fortsatt försvar. Nationella förstärkningsresurser ger handlingsfrihet att snabbt förstärka där situationen kräver det. Tillsammans ska de göra det möjligt att bidra till den främre striden, skydda strategiskt viktiga områden på svenskt territorium och möjliggöra nationell och allierad styrkeuppbyggnad.

Tillväxten innebär inte att dagens armé mångfaldigas eller att tre likadana divisioner byggs med samma organisation och personalsammansättning som dagens förband. Målbilden förutsätter i stället omorganisation, rationalisering och en tydligare fördelning av förmågor mellan kår, divisioner, regionala förband och nationella förstärkningsresurser. De tunga plattformarna utgör fortsatt kärnan i den kvalificerade manöverförmågan, medan ökad volym och uthållighet skapas genom bättre utnyttjande av personalsystemet och bred integration av autonoma och obemannade system. Förbandens utformning ska kunna skilja sig åt utifrån uppgift, operationsmiljö och tillgängliga resurser. Kvalificerade förband ska kunna skapa avgörande tidigt i rörlig strid. Avlösnings- och ersättningsförband ska möjliggöra återhämtning och fortsatt strid. Kompletterande förband ska kunna tillföras över tid för att skapa volym, skydd och uthållighet. Tillväxten ska därmed skapa en modernare armé med större operativ bredd, tydligare förmågefördelning, bättre teknikintegration och högre uthållighet.

Förbandsomsättning ska vara en bärande del av utvecklingen. Förmågan att utbilda, ersätta, återta och utveckla krigsförband under pågående konflikt behöver byggas in i arméns organisation och stöddas av en uthållig sjukvårds- och rehabiliteringsförmåga. Det kräver tillräcklig personalvolym, utbildningskapacitet och ledningsförmåga samt en flexibel produktionsorganisation som kan verka även när ordinarie personal är insatt. Reservofficerare, tidvis tjänstgörande personal, frivilliga och andra förstärkningsresurser ska därför kunna bidra till fortsatt förbandsproduktion.

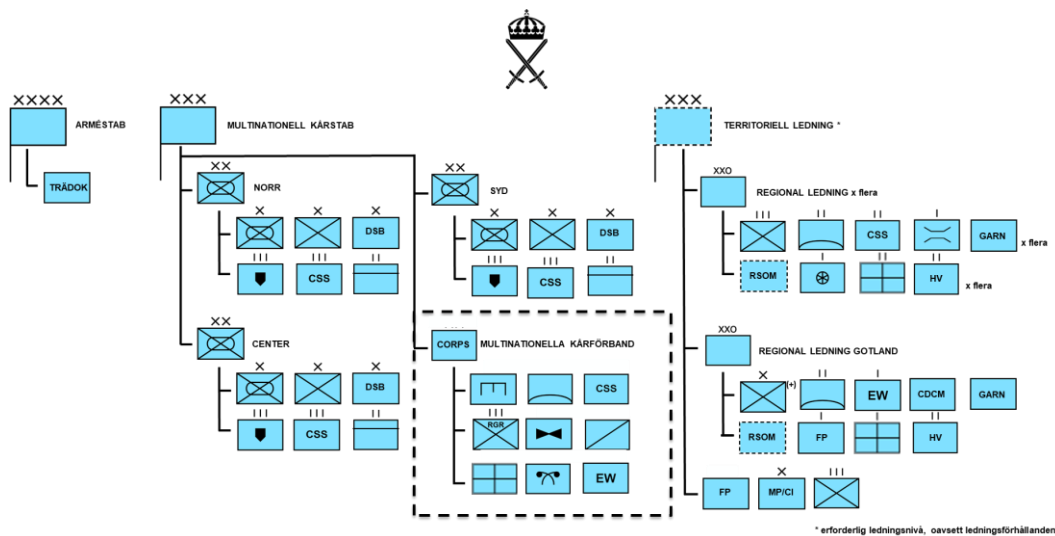
Värnplikten är grunden för den volym och uthållighet som målbilden kräver. Den gör det möjligt att bemanna både tidigt gripbara förband och de förband som behövs för territoriellt skydd, ersättning, återtagning och fortsatt försvar. En ökad grundutbildningsvolym måste motsvaras av en växande krigsorganisation med tillräcklig materiel, infrastruktur, utbildningskapacitet och förnödenheter.

*1–3-NEXT bygger
framtidens armé.*

9. Arméns målorganisation 2040

1–3-NEXT beskriver de arméförband, staber och ledningsförmågor som behövs för att kunna genomföra markoperationer över tid i Sverige, Norden och inom Natos planer. Organisationen framgår av figur 4 och utgör målbild för fortsatt utveckling samt grund för förbandsproduktion, resursprioritering och fortsatt beredning. Den byggs kring en stegvis utvecklad svenskled multinationell kårstab, tre divisioner, regionala förband för territoriellt skydd, nationella förstärkningsresurser samt en arméstab med ansvar för förbandsproduktion, övning, träning och doktrinutveckling. Strukturen ska successivt fyllas med personal, materiel och förmåga i den takt resurserna medger och därefter fortlöpande utvecklas när ny personal, materiel och nya metoder tillförs.

Armén ska bli större, dödligare och mer uthållig.

Figur 4 – Målorganisation Armén 2040

Utvecklingen av en svenskled multinationell kårstab och divisionsstaber kräver långsiktig uppbyggnad av stabskompetens, ledningsmetoder, samband och erfarenhet av att planera och leda större markoperationer i nationell och allierad ram. Omorganisation och bättre nyttjande av befintlig personal kan skapa en inledande struktur, men förmågan måste därefter byggas genom riktad bemanning, utbildning, övning, internationell tjänstgöring och återkommande verksamhet i kårens och divisionernas ram. När produktion, planering och operationer successivt bedrivs i dessa ramar skapas tydligare ansvar, bättre kontinuitet och en mer sammanhållen utveckling av krigsförbanden.

Kårstaben ska främst kunna leda markoperationer i det nordöstra operationsområdet. Den ska genom gemensam lägesbild, planering och målsamordning kunna integrera verkan från tilldelade förband, system och förmågor i flera domäner samt leda svenska och multinationella förband. Kårförbanden kan vara svenska, multinationella eller tilldelade från andra nationer. De ska tillföra ledning, underrättelser, bekämpning, luftvärn, telekrig, logistik och

förstärkning för att stödja divisionerna, möjliggöra långräckviddig bekämpning och forma striden över det markoperativa djupet. Förmågan att verka spritt, dolt, rörligt och uthålligt på djupet förstärks bland annat genom ett jägarregemente.

Arméförbanden organiseras med tre divisioner som kan verka i kårens ram eller avdelas för andra nationella och allierade uppgifter. Division Norr inriktas mot Nordkalotten och norra Finland. Den ska kunna verka i subarktisk miljö, över stora avstånd och med begränsad infrastruktur. Den utgör arméns huvudsakliga bidrag till markoperationer i den nordöstra delen av det nordisk-baltiska operationsområdet.

Division Center inriktas mot det centrala svenska operationsområdet och dimensioneras främst för att förstärka i den nordöstra operationsriktningen. Den ska kunna skydda centrala svenska funktioner samt förstärka eller avlösa förband i norra Sverige, Finland och på Nordkalotten. Den utgör arméns huvudsakliga operativa djup mot nordöst och skapar uthållighet i krigsorganisationen.

Division Syd inriktas mot södra Sverige, västkusten, Öresundsregionen, Gotland och Baltikum. Den ska kunna skydda strategiska knutpunkter, stödja allierad styrkeuppbyggnad, skapa uthållighet för svenska bidrag i Östersjöområdet och lösa uppgifter inom ramen för Natos 360-gradersperspektiv.

Varje division utvecklas med manöverförband, förband för striden på djupet och manöverunderstöd. Den mekaniserade brigaden ger tyngd i den direkta duellen. Infanteribrigaden ger volym, uthållighet och förmåga att verka i kanaliserande, urban eller svårframkomlig terräng. Djupstridsbrigaden ger divisionen förmåga att upptäcka, binda, störa och bekämpa motståndaren över stora ytor och på djupet. Manöverunderstödsregementet samlar de förmågor som krävs för att möjliggöra rörlighet, skydd, sjukvård och kontroll av divisionens operationsområde.

För att skydda svenskt territorium utvecklas regionala förband med territorialförsvarsförband som kärna. De ska kunna vara tillgängliga från normalläge och tidigt i kris samt verka uthålligt över konfliktförloppet. Förbanden ska skydda viktiga resurser, platser, verksamheter, förbindelser, basområden och mobiliseringsfunktioner samt skapa förutsättningar för rörlighet, mottagande, basering, försörjning och kraftsamling. Det territoriella skyddet ska kunna ledas och samordnas inom beslutad ledningsstruktur samt stödja totalförsvarssamverkan, vädlandsstöd och samverkan med civila myndigheter.

Militärbaserna utvecklas till garnisoner med sammanhängande uppgifter i fred, kris och konflikt. De ska producera krigsförband, officerare, förmågor och ersättningspersonal, stödja mobilisering och försörjning samt utöva lokalt samordningsansvar. Därigenom binds förbandsproduktion, territoriellt skydd och operativ användbarhet närmare samman.

*1–3-NEXT anger
den struktur som
stegvis ska fyllas.*

Nationella förstärkningsresurser organiseras med hög operativ rörlighet. De ska kunna förstärka territoriellt skydd, möta snabbt uppkomna hot samt avdelas till nationella och allierade uppgifter där tidig tillgänglighet och operativ rörlighet krävs. En militärpolis- och säkerhetsbrigad organiseras för att förstärka skyddet mot sabotage, underrättelsehot och annan antagonistisk verksamhet samt stödja rörlighet, ordning och säkerhet i prioriterade områden. Livbataljonen utvecklas till ett livregemente för att stärka skyddet av huvudstaden, inklusive rikets och Försvarsmaktens ledning. Övriga förmågor samlas i ett nationellt *force protection*-förband som omfattar motoriserat skytte, luftvärn, luftburen förmåga, jägarförband, CBRN, sjukvård, telekrig och ammunitionsröjning.

10. Från målorganisation till förbandsproduktion

Arméns tillväxt ska i huvudsak utgå från befintliga platser. Krigsorganisationen ska etableras som en sammanhållen målstruktur och därefter successivt fyllas med personal, materiel och förmåga i den takt resurserna medger. Genom att målbilden etablerar en struktur som kan fyllas stegvis kan politiska och militära beslut prioritera de förband och funktioner som ger störst operativ effekt först, utan att den långsiktiga riktningen går förlorad. Målbildens realiserbarhet förutsätter att personal, materiel, ekonomi och verksamhet ombalanseras mot de förband och funktioner som tidigast krävs för att möta det militära problemet och lösa arméns uppgifter. Utvecklingen ska därför prövas mot krigsorganisationens faktiska uppfyllnad, tillgänglighet och krigsduglighet samt förmågan att samtidigt producera, mobilisera, skydda och använda arméförband.

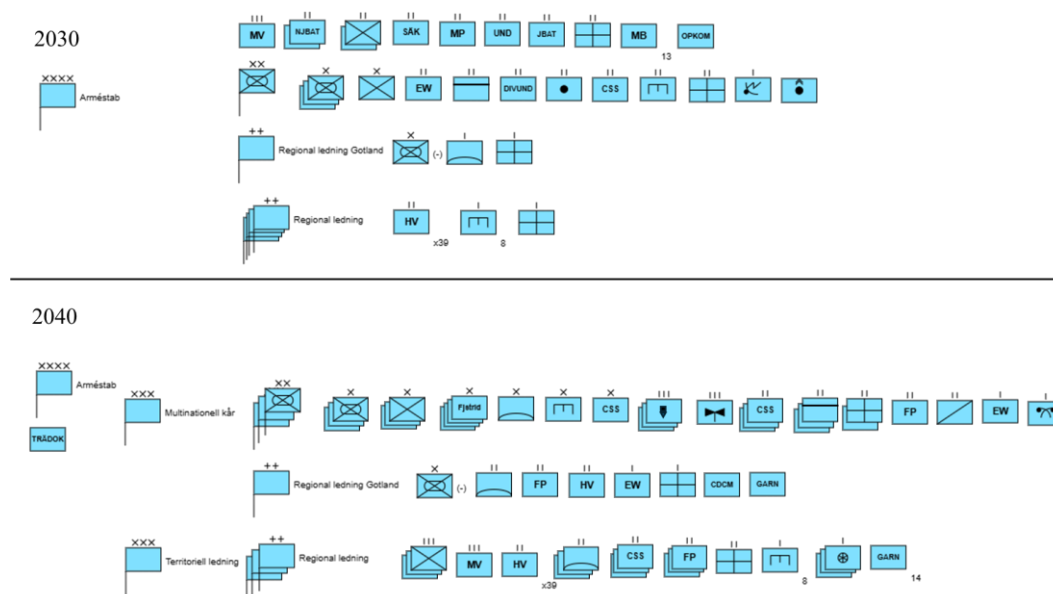
Nuvarande garnisoner, skolor, centrum och övningsfält ska användas som plattformar för att bygga, vidmakthålla och omsätta krigsförband. Brigaderna ska ansvara för de förmågor som ingår i respektive krigsförband. Funktionsförband ska hållas samman inom divisionerna och huvudsakligen formas i divisionens geografiska utgångsläge. Regionaliseringen ska genom decentraliserade mandat skapa kortare samband mellan uppgift, förband, produktionsansvar och resurser samt göra det möjligt att forma förband i den miljö där de i huvudsak ska verka.

Förbandsproduktionen ska kunna upprätthållas även när fältförbanden är insatta. Produktionsorganisationen ska därför ingå i krigsorganisationen med tydliga uppgifter och tillräcklig bemanning, materiel och infrastruktur. Beroendet av att samma personal samtidigt bemannar produktion och fältförband ska minska. För varje krigsförband ska bemanning, materiel, utbildning, övning, repetitionsutbildning, infrastruktur och förbandsomsättning sammanhållas i en långsiktig krigsförbandsplan.

Värnplikten är grunden för arméns volym och uthållighet. Den ska dimensioneras mot krigsorganisationens behov och kopplas till grundutbildning, repetitionsutbildning och krigsplacering. Personalsystemet ska utformas så att en större andel av den utbildade personalen kan nyttjas i krigsorganisationen, både i tidigt gripbara förband och i territoriella, ersättnings- och kompletteringsförband.

Produktionen av krigsförband ska rationaliseras.

Figur 5 visar utvecklingssteget från beslutad organisation 2030 enligt försvarsbeslut 2024 till föreslagen organisation 2040. Skillnaden utgör grund för prioriteringar inom förbandsproduktionen.

Figur 5 - Från beslutad organisation 2030 till föreslagen målorganisation 2040

Officerskårens numerär och skicklighet är avgörande för att kunna utveckla och bemanna en armé med kårledning, divisioner, territoriella förband och nationella förstärkningsresurser. Personalförsörjningen ska därför behandlas som en operativ förmåga, där rätt människor med rätt kompetens ska vara gripbara och användbara i rätt befattningar vid rätt tid. Trebefälssystemet ska nyttjas fullt ut genom en tydlig fördelning av ansvar mellan officerare, specialistofficerare och gruppbefäl, soldater och sjömän. Skolor och utbildningsmiljöer ska utbilda och vidareutbilda de chefer, stabsmedlemmar, instruktörer och specialister som krävs för att leda, ersätta och forma krigsförband.

Övningar ska pröva och värdera krigsförbandens förmåga att lösa uppgifter i nationell och allierad ram. Övnings- och beredskapsplaneringen ska samordnas så att större förbandsmassor regelbundet kan samlas, ledas och verka tillsammans med allierade. Övningarna ska pröva beredskap, ledning, samverkan, uthållighet, förbandsomsättning, territoriellt skydd, mottagande av allierade förband och förmåga att verka under ständig risk att upptäckas och bekämpas.

Materielanskaffning och tilldelning ska stödja både krigsförbandens operativa krav och förbandsproduktionens behov. Den ska spegla var förbanden ska verka och vilka hot de ska möta. Förband i öster ska prioriteras för hög skyddsnivå, indirekt eld, luftvärn, C-UAS, telekrig, sensorer och ledning under störda förhållanden. I norr ska bandgående fordon, vinterförmåga, robust logistik och uthållighet

prioriteras. I söder och väster ska materielen främst stödja operativ rörlighet, skydd, vädlandsstöd, basering, transitering och försörjning.

Autonoma system och obemannade plattformar ska integreras i krigsförbandens ordinarie organisation, utbildning, underhåll och ersättningsflöden. Syftet är att öka verkan, skydd, uthållighet och tempo samt minska förbandens känslighet för förluster. Infrastruktur för utbildning, mobilisering, förrådshållning, basering och reparation ska i första hand utvecklas genom att befintlig basstruktur nyttjas, förtätas och anpassas. Nya investeringar ska prioriteras där behoven inte kan lösas inom befintlig infrastruktur.

11. Sammanfattning

1–3-NEXT inriktar arméns utveckling mot 2040 med utgångspunkt i arméförbandens yttersta syfte: att försvara Sverige genom att kunna strida och segra på marken. Det politiska vägvalet är därför inte om Sverige behöver markstridsförmåga, utan om Sverige ska ha tillräcklig markstridsförmåga för att försvara svenskt territorium, bidra till Natos avskräckning och försvar samt bära ett långvarigt krig tillsammans med våra allierade.

Målbilden anger en struktur med en svenskledd multinationell kårstab, tre divisioner, regionala förband för territoriellt skydd och nationella förstärkningsresurser. Strukturen ska kunna fyllas, förstärkas och utvecklas över tid. Den föregriper inte beslut om ledningsförhållanden, utan ger en militärt motiverad riktning för vilka arméförband, staber och förmågor som behöver byggas.

1–3-NEXT innebär inte att dagens armé bara görs större. Tillväxten ska skapa en modernare och mer differentierad armé, där fältförband, regionala förband och nationella förstärkningsresurser kompletterar varandra. Teknik, organisation och materiel ska förstärka soldaten och förbandet, men militär effekt uppstår först när krigsförbanden är bemannade, utrustade, övade, ledda och tillgängliga.

Målbilden ska realiseras stegvis genom att personal, materiel, ekonomi och verksamhet ombalanseras mot de förband och funktioner som krävs för att möta det militära problemet. Därmed ska 1–3-NEXT skapa en armé som kan försvara Sverige, binda samman Norden och stärka Nato, med soldaten och förbandet som grund för all militär effekt.

12. Referenser

1–3-NEXT: Målbild Armén 2040 har tagits fram med utgångspunkt i Arméns Taktiska Koncept (FM2024-16671:2), Huvudstudie Mark: Delrapport 1, Teknikutvecklingens påverkan på markstriden 2050 (FM2025-2981:5), Huvudstudie Mark: Delrapport 2, Domänkoncept Mark 2050 (FM2025-2981:9),

Taktiska ramvillkor Armén, samt Försvarsmaktens Strategiska Plan 2025, bilaga 1, Överbefälhavarens beslut i stort och Försvarsmaktens uppdrag (FM2024-21844:1).

Målbilden har stöd i aktuell Nato-, bi- och multilateral samt nationell operationsplanering. Därutöver har Förvarsberedningens rapporter Ds 2026:12 Skärpt läge – aktuell lägesbild i totalförsvaret och omvärlden samt Ds 2024:6, Stärkt försvarsförmåga: Sverige som allierad, Natos kravinriktningar till Sverige i *Annual Report on NATO Forces and Readiness* och *NATO Defense Planning Capability Review Sweden* samt relevanta FOI-rapporter beaktats.

FOI-rapporterna Natomedlemskapets konsekvenser för markdomänen, Markstridsförmåga på Nordkalotten och *NATO is moving towards a new generation of forward defense* har särskilt beaktats. Arbetet har även tagit stöd i utvecklingen av andra länders markstridsförmåga, främst Storbritannien, USA och Finland.

13. Redaktionell information

1–3-NEXT: Målbild Armén 2040 har utvecklats av planeringsenheten vid Arméstaben enligt direktiv från arméchefen, generalmajor Jonny Lindfors. Projektledare har varit överste Rikard Daleke. Huvudförfattare har varit överstelöjtnant Mathias Wallin. I arbetet har brigadgeneral Michael Carlén, överstarna Lennart Widerström, Magnus Frykvall och Filip Scheynius samt överstelöjtnanterna Lars Greko och Niklas Collin bidragit.

Arbetet har remissbehandlats av arméledningen, Arméstabens enheter, arméns krigsråd, Sveriges militära representation vid SHAPE, Helikopterflottiljen samt arméns förband, skolor och centrum.

Utanför Försvarsmakten har Totalförsvarets forskningsinstitut, Försvarets materielverk genom Verksamhetsområde Armé, Kungl. Krigsvetenskapsakademien avdelning I, Lantkrigsvetenskap, samt Försvarshögskolans Markcentrum varit remissinstanser.

Sändlista

Inom HKV

FST

FST STAB

FST STRA

FST STRA PO

FST STRA PLAN

FST STRA UTV

FST STRA NATO

FST GEN

FST STÖD

FST STÖD GL

FST CYBER

FST CYBER CFL

FST RIKSHV

FST HR

FST JUR

FST KOMM

FST SFL

MUST, inklusive för försvarsattachéer

OPL

OPL J5

OPL J7

Utanför HKV

Milrep

NMR-kontoret

NLR-kontoret

Inom Försvarsmakten

AST, LG, I 13, I 19, I 21, K 3, K 4, P 4, P 7, P 18, A 8, A 9, Lv 6, Ing 2, T 2,
SWEDEC, SkyddC, MSS, FömedC, MHS K

MS

FS, Hkpflj

MR Syd, MR Väst, MR Mitt, MR Norr, HvSS

FMLOG, FMTS,

LedR, FMTIS, FMUndSäkC

SOG

Utanför Försvarsmakten

Regeringen

Regeringskansliet

Departement

Försvarsdepartementet

Fö

Vissa myndigheter m.fl. som hör till Förvarsdepartementet

Försvarets materielverk

FMV

Försvarets radioanstalt

FRA

Myndigheten för civilt försvar

MCF

Totalförsvarets forskningsinstitut

FOI

Vissa centrala myndigheter (motsv.) som hör till övriga departement

Finansdepartementet (Fi)

Fortifikationsverket

Utbildningsdepartementet (U)

Försvvarshögskolan

Kungl. Krigsvetenskapsakademien